

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

Peldu iela 25, Rīga, LV-1494, tālr. 67026533, fakss 67820442, e-pasts pasts@varam.gov.lv, www.varam.gov.lv

Rīgā, 15.07.2015 Nr. 17.18-1e/5656

Uz 09.07.2015. Nr. LNP/1.1-4/15/1504

Lielvārdes novada dome
dome@lielvarde.lv

*Par domes priekšsēdētāja atbrīvošanu
no amata un lēmumu parakstīšanu*

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (turpmāk - ministrija) ir saņēmusi Lielvārdes novada domes 2015.gada 7.jūlija vēstuli Nr. LNP/1.1-4/15/1504 „Par domes priekšsēdētāja atbrīvošanu no amata un lēmumu parakstīšanu”. Vēršam uzmanību, ka atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kompetencei ministrija nav tiesīga sniegt normatīvo aktu interpretāciju, kas būtu saistoša citām personām vai iestādēm. Saskaņā ar tiesību teorijā paustajām atziņām tiesību normu iztulkoņtājs vārda tiešā nozīmē ir persona, kura ir tiesīga piemērot normu konkrētam dzīves gadījumam. Tikai šāds iztulkoņtums rada tiesiskas sekas. Ministrijas skaidrojumi vai komentāri neietekmē attiecības, kuras nosaka vai regulē iztulkoņtās normas, bet uzskatāmi par ministrijas viedokli attiecīgajā jautājumā. Ņemot vērā minēto, ministrija sniedz šādu viedokli.

1. Likuma „Par pašvaldībām” 41.panta pirmā daļa nosaka, ka pašvaldības dome pieņem: 1) ārējos normatīvos aktus (saistošie noteikumi); 2) iekšējos normatīvos aktus (noteikumi, nolikumi, instrukcijas); 3) individuālos aktus (administratīvie akti un citi pārvaldes lēmumi); 4) citus lēmumus.

Saistošo noteikumu spēkā stāšanos nosaka likuma „Par pašvaldībām” 45.panta sestā daļa. Administratīvo aktu spēkā stāšanos nosaka Administratīvā procesa likuma 70.panta pirmā daļa. Attiecībā uz pārējo lēmumu spēkā stāšanos ir vērtējams likuma „Par pašvaldībām” 48.pantā noteiktais regulējums.

Iepriekšminētais likuma pants nosaka, ka domes lēmumi priekšsēdētājam jāparaksta piecu darbdienu laikā no to pieņemšanas dienas. Ja domes priekšsēdētājs atsakās šajā termiņā lēmumus parakstīt, viņam ir pienākums sasaukt domes ārkārtas sēdi, kurā attiecīgais lēmums tiek atkārtoti izskatīts. Tiesības neparakstīt domes lēmumus un šā jautājuma atkārtotai izskatīšanai sasaukt domes ārkārtas sēdi ir tikai domes priekšsēdētājam. Šīs tiesības domes priekšsēdētājs nevar izmantot attiecībā uz domes lēmumu, ar kuru tiek atcelts domes priekšsēdētāja rīkoņtums vai arī ar kuru domes priekšsēdētājs tiek atbrīvots no amata šā likuma 65.pantā noteiktajā kārtībā.

Ņemot vērā iepriekšminēto, ir pamats uzskatīt, ka pārējie domes lēmumi, izņemot divus iepriekš minētos izņņemuma gadījumus, stāļās spēkā pēc likumā „Par pašvaldībām” 48.pantā noteiktā termiņa – (piecu darbdienu laiks no to pieņemšanas dienas) notecēšanas, ja domes priekšsēdētājs nav izmantoņtjis savas tiesības šajā termiņā lēmumus neparakstīt un sasaukt domes ārkārtas sēdi, kurā attiecīgais lēmums tiek atkārtoti izskatīts.

Ja kaut kādu iemeslu dēļ domes priekšsēdētājs likumā „Par pašvaldībām” 48.pantā noteiktā termiņā nav ne parakstījis domes sēdes protokolu, ne arī sasaucis domes ārkārtas sēdi, tas nevar būt par pamatu, lai atceltu vai uzskatītu par neesošu koleģiālas institūcijas pieņņemtu

lēmumu.

Pašvaldības deputāts kā valsts amatpersona (atbilstoši likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 4.panta pirmās daļas 15.punktam pašvaldības domes deputāts ir valsts amatpersona), balsojot par pašvaldības domes lēmuma projektu, piedalās koleģiāla lēmuma pieņemšanā un brīvi pauž savu gribu atbilstoši savai politiskajai pārliecībai un citiem apsvērumiem, tas ir, balsojuma būtība ir valsts amatpersonas brīvas gribas paušana, piedaloties koleģiāla lēmuma pieņemšanā.

2. Tā kā likuma „Par pašvaldībām” 48.panta trešajā daļā ir noteikti divi izņēmuma gadījumi, kad domes priekšsēdētājs nevar izmantot tiesības neparakstīt domes lēmumus, kā arī likums „Par pašvaldībām” neparedz citus veidus, kā varētu ietekmēt jau notikušajā balsojumā deputātu pausto gribu, tad ir pamats uzskatīt, ka šie lēmumi stājās spēkā ar to pieņemšanas brīdi.

Līdz ar to arī lēmums par domes priekšsēdētāja atbrīvošanu no amata stājās spēkā ar tā pieņemšanas brīdi.

3. Likuma „Par pašvaldībām” 37.panta trešā daļa nosaka, ka protokolu paraksta sēdes vadītājs un pašvaldības administrācijas darbinieks — sēdes protokolētājs. Protokolu paraksta ne vēlāk kā piektajā darbdiēnā pēc sēdes, norādot parakstīšanas datumu. Savukārt iepriekšminētā likuma panta ceturtā daļa nosaka, ka domes pieņemtos lēmumus paraksta sēdes vadītājs.

Nemot vērā iepriekšminēto, tiesības un pienākums parakstīt domes sēdes protokolu ir sēdes vadītājam. Ja sēdi vadījušas divas amatpersonas, piemēram, domes sēdi sācis vadīt domes priekšsēdētājs, bet jautājuma izskatīšanu par domes priekšsēdētāja atbrīvošanu no amata vadījis domes priekšsēdētāja vietnieks, tad katra amatpersona paraksta to protokola daļu, kurā iekļauto jautājumu izskatīšanu viņš ir vadījis. Iepriekš minētā kārtība attiecināma arī uz domes lēmumu parakstīšanu.

Pat, ja, skatot pēdējo darba kārtības jautājumu par domes priekšsēdētāja atbrīvošanu no amata, dome ir pieņēmusi šādu lēmumu, šis domes lēmums neatņem konkrētai pašvaldības amatpersonai likuma „Par pašvaldībām” 37.pantā noteiktās tiesības un pienākumu parakstīt domes sēdes protokolu daļā par jautājumiem, kuru izskatīšanu viņš ir vadījis.

Ne likums „Par pašvaldībām”, ne citi normatīvie akti neatrunā situācijas, kā rīkoties gadījumos, ja sēdes vadītājs, izņemot likuma „Par pašvaldībām” 48.pantā noteiktos gadījumos, neparaksta sēdes protokolu.

Ministrija pauž viedokli, ka risinājums varētu būt šāds – protokolu paraksta pašvaldības administrācijas darbinieks — sēdes protokolētājs, ja sēdes vadītājs, vai vadītāji atsakās parakstīt šo protokolu, attiecīgi protokolā izdara atzīmi par atteikšanos to parakstīt, un protokolu paraksta vai nu domes priekšsēdētāja vietnieks, kas ir piedalījies konkrētajā sēdē un atbilstoši likuma „Par pašvaldībām” 25.panta otrajai daļai pilda domes priekšsēdētāja pienākumus līdz jauna domes priekšsēdētāja ievēlēšanai, vai arī jaunievēlētais domes priekšsēdētājs, ja viņš ir piedalījies konkrētajā domes sēdē.

Ja nav iespējams realizēt iepriekš aprakstīto modeli, iespējamā alternatīva ir - protokolu paraksta pašvaldības administrācijas darbinieks — sēdes protokolētājs un domes deputāti, kas piedalījās konkrētajā domes sēdē.

Ar cieņu,
valsts sekretāra vietnieces vietā –
Reģionālās politikas departamenta direktors

R.Bremšmits

A.Mičuls 66016511
aivars.miculs@varam.gov.lv